

YURT DIŞINDA YAŞAYAN TÜRKLERİN TÜRKİYE’NİN AVRUPA BİRLİĞİ’NE KATILIM SÜRECİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

VIEWS OF THE TURKISH PEOPLE LIVING IN EUROPE ON TURKEY’S EUROPEAN UNION MEMBERSHIP PROCESS

Murat KORKMAZ¹, Gökşen ARAS², Ali Serdar YÜCEL³

Güven Grup A.Ş. Finans Yönetmeni

Atılım Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi

Fırat Üniversitesi BESYO

Özet: Türkiye AB ilişkileri sadece siyasi bir süreçten ibaret değildir. Bu süreç içerisinde yaşayan halklar vardır. Bu kişilerin AB’ye ilişkin düşüncelerini, beklentilerini ve yaşam deneyimlerini öğrenmek demokrasi ve onunla ilişkili olarak AB’ye yönelik bilinçli bir kamu (gündemi) oluşturabilmek açısından gereklidir. Türk insanı göçmen statüsü veya vatandaş olarak yıllardır AB ülkelerinde yaşamaktadır. Ancak gelinen noktada Türkiye’nin üyeliğinin artık ne kadar gerekli olduğu ve Türk insanına neler sağlayabileceği sorgulanmaktadır. Bu araştırma, AB deneyimini fiili olarak yaşamakta olan Türk vatandaşlarının Birlik hakkındaki düşüncelerini bilimsel verilerle ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Bir anket uygulaması ile desteklenen bu çalışmada önemli bulgulara ulaşılmıştır. Bu çalışmada Yurtdışında yaşayan Türklerin Avrupa Birliği’ne ve Türkiye’nin AB’ye üyeliğine bakış açısı konusu incelenmiştir. Bu bağlamda Avrupa genelinde toplam 6 ülkede 5515 katılımcıya iki bölümden oluşan toplam 35 soruluk bir anket formu uygulanmıştır. Avrupa Birliği hakkında ne derece bilgiye sahip oldukları ve bilgi kaynaklarının neler olduğu, AB’ye ilişkin düşünceleri ve ardından AB ve entegrasyon hakkındaki görüşleri 5’li likert ölçeğiyle sorgulanmıştır. AB’ye ilişkin özelliklerin demografik değişkenlere göre değişim gösterip göstermediği test edilmiştir. Oluşturulan ölçeğin güvenilirliğini test etmek amacıyla Cronbach’s alpha analizi uygulanmış ve güvenilirlik katsayısı 0,952 olarak bulunmuştur. Sonuç olarak, Türklerin Avrupa kıtasındaki varlığının Türkiye’nin AB’ye üye olma sürecinde bir destek olduğu görülmektedir. Özellikle STK’ların temsiliyeti Türkiye’nin AB’ye girmesi konusunda oldukça destek olmaktadır. Katılımcılar Türkiye’nin AB’ye girmesine imkânsız olarak bakmaktadırlar. Türkiye’nin hiçbir zaman bir AB ülkesi olamayacağına dair inanç yüksektir. Yaş değişkeni ile AB’ye katılım konusunda destek ve ülkeye uyum sorununa ilişkin görüşlerde farklılıklar tespit edilmiştir. Ayrıca gelir durumu ülkelere göre farklılık göstermemektedir. Tüm ülke vatandaşlarının gelir düzeylerinin düşük olduğu bulunmuştur. Cinsiyet ile AB’nin dezavantajlı olduğunu düşünme arasındaki ilişki bağımsız bulunmuştur. Her iki cinsten AB dezavantajlı olarak görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, Türkiye, Katılım Süreci, Siyaset, Hukuk, Hak, Çalışan

Abstract: Relationships between Turkey and the EU are not merely based on a political process. This process includes some individuals as well. It is quite significant to learn these people’s thoughts, expectations, and experiences related to the EU in order to establish democracy and conscious public’s agenda with regard to the EU. Turkish people have been living as immigrants or citizens in the EU countries for a long time. However, today, the necessity of Turkey’s membership or the benefits of it are among the issues that have been discussed. This research aims at finding out the thoughts of the Turkish people living in Europe about the EU by means of scientific data. At the end of the study, which has been conducted with a questionnaire, valuable data regarding the issue have been obtained. The study examines the views of the Turkish people living abroad on the EU and Turkey’s EU membership process. To this end, a two part questionnaire including 35 questions has been distributed to 5515 participants in 6 countries in Europe-wide. In the study, 5 point likert scale has been used to explore their knowledge of the European Union, their sources of information, and their views on the EU and integration. In the study, whether the views on the EU change according to demographical characteristics or not, has been tested. At the end of the study, the reliability of Cronbach’s Alpha has been 0,952. Consequently, it has been detected that the existence of the Turkish people in Europe contributes to Turkey’s EU membership process. Particularly, the representation of Non-governmental Organizations is another positive element for the membership process. Participants believe that Turkey’s integration into the EU seems to be impossible. It is highly felt that Turkey will never be a member of the EU. In the study, some differences, related to the views on the EU membership and the adaptation problems, have been found out in the age variable. Further to this, income status does not differ in countries. It has been found out that the citizens of the countries have a low income. The relationship between the sex and the negative approach towards the EU has been independent. Both sexes describe the EU as a disadvantage.

Key Words: European Union, Turkey, Accession Period, Politics, Law, Right, Labourer

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ
INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCIENCE

Nisan / Mayıs / Haziran İlkbahar Yaz Dönemi Cilt: 4 Sayı: 12 Yıl: 2015

April / May / June Spring Summer Volume: 4 Issue: 12 Year: 2015

ID:215 K:02 Jel Kodu: M01-Y01

www.uhbabdergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

GİRİŞ

Avrupa Birliği içerisinde yer almak, yeniden çizilen Dünya coğrafyası içerisinde kuşkusuz Türkiye'nin gelecekteki konumunu da belirginleştirecektir. Yarım yüzyılı aşan üye olabilme çabalarının, Avrupa Birliği'nin Türkiye için önemini ortaya koyduğu söylenebilir. Türkiye'nin yarım asra yaklaşan AB üyeliği çabaları netlik kazanmamış olmasına rağmen, AB ülkeleri vatandaşı göçmenlerle ve birçok üye ülkeden daha fazla nüfusuyla zaten birlik içerisinde yerini almış görünmektedir (Yağbasan, 2008: 98-99).

Bugün yurt dışındaki Türk vatandaşlarının (3.6 milyon) büyük kısmı (3.2 milyon) Avrupa'da yaşamaktadır (Kirişçi 2003'den aktaran; Kaya, 2008: 153). Bugün Türkler üç milyonu aşkın nüfusları ile Avrupa Birliği ülkeleri dışından gelen tüm göçmenlerin % 25'inden fazlasını oluşturmaktadırlar. (Manço 2007'den aktaran; Kaya, 2008: 153). Türkler yaklaşık elli yıldır Avrupa'nın değişik bölgelerinde varlıklarını sürdürmektedirler. AB vatandaşlığına geçenler doğal olarak Avrupa Birliği vatandaşı olma statüsünü kazanmışlardır. AB vatandaşlığına sahip olmayanlar ise vatandaşlık haklarından kısmen ve dolaylı olarak yararlanabilmektedirler. Ancak her iki durumda da Avrupa'da yaşayan Türklerin Avrupa Birliği'nin havasını rahatça teneffüs edebilme şansına sahip olabildiklerini söylemek mümkündür. Dolayısıyla Avrupa Birliği ülkelerinden birinde yaşıyor olmanın getirilerini daha rahat ve objektif bir şekilde değerlendirebilme şansına sahiptirler.

Avrupa'da yaşayan Türklerden AB hakkında değerlendirmeler alabilmek ve sorunlara somut yanıtlar bulabilmek mümkündür. Bu anlamda bir Birlik bireyi ve vatandaşı gözüyle hem AB hem de Türkiye'yi yorumlamak ve çıkarımlar elde etmek önem arz etmektedir (Yağbasan, 2008: 99-118).

Kısaca, Türkiye-AB birliği sürecini AB ülkelerinde yaşayan vatandaşlar aracılığıyla da görebilmek önemlidir. Bu süreç AB ülkelerinde yaşayan halkın geleceği ve beklentileri açısından da işleyen bir süreçtir. Bu yüzden AB ülkelerinde yaşayan Türklerin AB deneyimleri ve izlenimleri doğrultusunda sürecin değerlendirilmesinin daha doğru olacağı söylenebilir.

AB ve Türkiye

Gelişen ve değişen dünya düzeninde çeşitli amaçlarla yeni işbirliği imkânları doğrultusunda çeşitli organizasyon ve birlikler kurulmaktadır. Avrupa Birliği'nin kuruluş gayesi başlangıçta sadece ekonomik amaçlar doğrultusunda iken; günümüzde ekonomi dışında, sosyal ve siyasal bir birlik haline de gelmiştir. (Şahin, 2008: 188).

İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesiyle birlikte Avrupa ülkeleri 1951 tarihinde Paris Antlaşması'yla Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (AKÇT)'nin Fransa, Almanya, İtalya ve Benelux Ülkeleri (Belçika, Hollanda ve Lüksemburg) katılımıyla ilk kez somut bir varlık haline gelmiştir (Dedman, 1996: 72-73). Avrupa Birliği (AB) fikri, 1957 Roma Antlaşması'yla devam eden Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) ve Avrupa Atom

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ
INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCIENCE

Nisan / Mayıs / Haziran İlkbahar Yaz Dönemi Cilt: 4 Sayı: 12 Yıl: 2015

April / May / June Spring Summer Volume: 4 Issue: 12 Year: 2015

ID:215 K:02 Jel Kodu: M01-Y01

www.uhbabdergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

Enerjisi Topluluğu (EURATOM)'nun kurulmasıyla gelişim kazanmış (Gerven, 2005: 7-8) ve daha sonra Maastrich'te 1992'de imzalanan antlaşma ile ekonomik ve parasal birlik doğrultusunda ilerleyen ve hükümetlerarası işbirliğini içeren AB (Avrupa Birliği) oluşturulmuştur (Pazarıcı, 1991: 14). Özellikle 1992'de Maastricht'de imzalanan Avrupa Birliği Antlaşması'yla geleceğin Avrupa'sı için gerekli yeni görev ve sorumluluk alanları belirtilmiştir (Kurtoğlu, 2010: 1).

Türkiye'nin AB'ye üyelik sürecinin önemli bir tarihsel geçmişi vardır. Osmanlılar döneminde yenileşme hareketleriyle başlayan Avrupalılaştırma hareketleri, Cumhuriyet'le birlikte daha çok önem kazanmış ve Cumhuriyet döneminin en önemli projesi olan "Batılılaşma" hareketi Türkiye'nin önemli bir hedefi haline gelmiştir (Şener ve Akdemir, 2006; Kaya, Kılıç ve Yıldırım, 2008). AET'nin kurulmasının hemen sonrasında Türkiye 1959 yılında üyelik sürecini başlatmıştır. Türkiye'yi başvuruya iten nedenler arasında Batı ile bütünleşme arzusunun yanı sıra siyasal, ekonomik ve kültürel nedenler kuşkusuz önemli rol oynamıştır (Yağbasan, 2008: 100).

Türkiye'nin AB'ye katılması ile ilgili ilk hazırlık görüşmesi, 28-30 Eylül 1959'da Türkiye ve Avrupa Konseyi arasında yapılmıştır. Aralık 1964'te yürürlüğe giren Ankara Anlaşması ile Türkiye ve AB arasındaki ilişkilerin hukuki temelleri atılmıştır. Daha sonra 1987'de Türkiye'nin AB'ye tam üyelik başvurusu gerçekleşmiştir. Ankara anlaşması ile iki tarafın ekonomileri arasındaki

farkın azaltılması için Türkiye'ye para yardımı yapılması kararlaştırılmıştır. Ayrıca, başta insan hakları ve demokrasi olmak üzere Avrupa Birliği müktesebatı niteliğindeki evrensel normlara ilişkin Türkiye'nin AB ülkelerine uyum sağlaması yönünde alınması gereken bir dizi tedbirler sıralanmıştır (Ülger 2003; Canefe, Uğur, 2004; Avrupa Birliği Genel Sekreterliği [ABGS], 2004; ABGS, 2005; Özey, 2006 ve Efeğil ve Eroğlu, 2007'den aktaran; Çelebi, 2009: 452).

Helsinki Zirvesi'nde tam üyelik başvurusu kabul edilen Türkiye 17 Aralık 2004 tarihinde yapılan Brüksel Zirvesi'yle birlikte tam üyelik müzakerelerine başlamıştır (Demir, 2005: 1). İlk olarak 6 ülkenin (Fransa, Almanya, İtalya, Belçika, Hollanda ve Lüksemburg) katılımıyla başlayan süreç zamanla genişleyerek günümüzde 27 ülkeye ulaşmıştır (Yağbasan, 2008: 99).

Avrupa'ya Türk Göçü

"Göç, yaşanılan yerin daimi veya yarı daimi olarak, genellikle bir çeşit idari sınırın dışına doğru değiştirilmesidir" (Faist, 2003: 41). Göçün bu tanımı esasen mobilite üzerine kurulmuştur. Özellikle bu konu üzerine çalışan Bukow, uzun süre yerleşikliğin toplumların tipik özelliği olduğunu ve bunun sonucu olarak göçün özel bir durum olarak ele alındığını; ancak bugün gelinen noktada gerekli olanın topluma kişisel katılım değil, küresel farklılığın içinde yapısal erime olduğunu dile getirmektedir (Bukow, 2008'den aktaran; Kurtoğlu, 2010: 60).

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ
INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCIENCE

Nisan / Mayıs / Haziran İlkbahar Yaz Dönemi Cilt: 4 Sayı: 12 Yıl: 2015

April / May / June Spring Summer Volume: 4 Issue: 12 Year: 2015

ID:215 K:02 Jel Kodu: M01-Y01

www.uhbabdergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

Türklerin Avrupa'ya göç hareketi, 1960'larda başlayıp Avrupa'ya yerleşme ve vatandaşlık haklarının alınmasıyla birlikte yeni bir kavram oluşmaya başlamıştır. Avrupa'da yaşayan Türklerin nasıl tanımlanması ve ifade edilmesi gerektiği, daha doğrusu göçle başlayan süreçten sonraki değişim ve dönüşümü yansıtacak kavramsallaşmanın nasıl yapılması gerektiğine ilişkin tartışmalar "Avrupa Türkleri" veya "Avrupalı Türkler" kavramlarının oluşmasına ve literatüre geçmesine neden olmuştur (Kocabıyık, 2006:39).

Bilindiği üzere Türkler ana hatları ile batıda, Balkanlardan doğuda Büyük Okyanusa; kuzeyde, Kuzey Buz Denizi'nden güneyde Tibet'e kadar olan sahada yaşarlar. Yaklaşık 12 milyon kilometrekarelik bir sahaya yayılmış olan Türklerin toplam nüfusu takriben 250 milyon civarındadır (Can, 2002'den aktaran; Özpolat, 2012: 215).

1972 yılında Avrupa'daki Türk göçmenlerinin sayısı 600.000 iken, bu rakam 1980'lerde yaklaşık 2 milyona, 1990'ların ortalarında ise 2,9 milyona ulaşmıştır. 2000'lerin ortalarında bu rakamın 2,7 milyon dolaylarında olduğu ifade edilmekle beraber (TÜSİAD, 2006: 66). Önemli bir coğrafyada yer alan Türkiye'nin, Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının verilerine göre, 5 kıtada dünyanın 192 ülkesinde 5 milyonu aşkın vatandaşı yaşamaktadır (<http://www.ytb.gov.tr>, 2013).

Son yirmi yıl içerisinde Avrupa'ya göç eden Türk vatandaşlarının büyük bir kısmının (yüzde 95)

yöneldiği on ülke arasında, Avusturya, Belçika, Danimarka, Fransa, Almanya, Hollanda, Norveç, İsveç, İsviçre ve İngiltere yer almaktadır. (TÜSİAD, 2006: 68). Avrupa'daki Türk nüfusun büyük bir çoğunluğu buldukları ülke vatandaşlığına geçmiş ve göçmenlik statüsünü terk etmekte suretiyle bu ülkelerde yerleşik hayat sürmeye başlamıştır (Castles and et all, 1987'den aktaran; Kocabıyık, 2006:39).

Avrupalı Türkler ve AB

AB'de yaşayan Türklerin AB konusunda bilinçli bir gündem oluşturdukları söylenemez. Türklerin AB'ye daha çok kırsal alandan göç etmeleri ve burada da kendi içlerinde kapalı gruplar halinde yaşamaları onların bilinçli bir kamu gündemi oluşturmalarına engel teşkil etmektedir. Avrupa'da doğan ve yaşayan Türklerin Türkiye'yi iyi tanımasını onların daha çok kendi aile ve çevrelerinden aldıkları bir takım yorumlarla Türkiye ve AB'yi mukayese ederek değerlendirmeler yapmalarına neden olmaktadır. Bu nedenle AB'ye yönelik tam anlamıyla bütünleyici bir kamu gündemi oluşturulamamaktadır. Türkiye-AB ilişkileri vatandaşlar/halklar açısından da önem taşıyan bir süreçtir (Kurtoğlu, 2010: 133).

Diğer taraftan bugün Avrupa'da yaşayan Türkler, buldukları ülkelerdeki siyasi, sosyal ve ekonomik gelişmelere ilgisiz kalmamaktadır (Kocabıyık, 2006:137). Avrupa'da yaşayan Türklerin bir kısmı AB vatandaşıdır. AB vatandaşı olan insanlarımız az da olsa Avrupa parlamentosunda temsil

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ
INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCIENCE

Nisan / Mayıs / Haziran İlkbahar Yaz Dönemi Cilt: 4 Sayı: 12 Yıl: 2015

April / May / June Spring Summer Volume: 4 Issue: 12 Year: 2015

ID:215 K:02 Jel Kodu: M01-Y01

www.uhbabdergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

edilmektedir. 2009 yılında yalnız Almanya’da üniversite düzeyinde yüksek eğitim alan Türk kökenli öğrenci sayısı 39 bini aşmış durumdadır. Günümüzde AB’nin sınırları içinde 131.500 Türk girişimci yer almakta ve bunların yatırımları 12 milyar Euro sınırını aşarak yıllık toplam ciroları 45 milyar sınırına gelmiştir (Şen, 2009: 63-65).

AB’ye üyelik girişimleri devam eden Türkiye’nin de bu süreçte başarılı olabilmesi için diğer Türk cumhuriyetleri, akraba topluluklar ve yurt dışındaki vatandaşları her açıdan birer sosyal ve stratejik sermaye olarak değerlendirmesi gerekmektedir (Özpolat, 2012: 215). Avrupa’da yaşayan Türkler yaşadıkları ülkenin siyasal hayatına katılmakta aynı zamanda Türkiye’nin kalkınması, gelişmiş ülkeler seviyesine çıkması ve Türkiye’nin Avrupa Birliğine alınması için çalışmalar yapmaktan da geri kalmamaktadır (Kocabıyık, 2006: 53).

Avrupa’da yaşayan Türkler buldukları ülkelerin siyasal, ekonomik ve sosyal hayatlarında küçüm-senemeyecek bir etki potansiyeline sahiptir. Bu potansiyel Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne üyelik sürecinde aktif bir kamuoyu oluşturma ve Türkiye ile Avrupa arasında bir köprü kurma gibi çabalar içine girmiştir. Ancak Avrupalı Türklerin büyük bir toplumsal sermaye ve sosyal etkileşim ağı oluşturan bu potansiyelinin niteliğine ve nasıl mobilize edileceğine ilişkin kapsamlı araştırmalara yeni başlanmıştır (Kocabıyık, 2006: 54).

Türk göçmenlerin Avrupa’daki zorlu hayat mücadelesinde ulaştıkları düzey Dışişleri Bakanlığına

ait bir bilgi notunda da şöyle açıklanmaktadır: “Yurt dışında yaşayan Türk vatandaşların çoğu, artık sadece işçi konumunda olmayıp, akademisyen, bilim adamı, doktor, mühendis, avukat, gazeteci iş adamı, sanatçı, politikacı, sporcu gibi çeşitli alanlarda meslek sahipleri olarak göç alan ülkelerin siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel hayatına katılmaktadır. Ekonomik alanda, birçok Türk vatandaşı, işçi konumundan çıkarak işveren konumuna geçmiş bulunmaktadır” (www.mfa.gov.tr, 2012’den aktaran; Özpolat, 2012: 218). Benzer tespitlerde bulunan Erdoğan (2009: 185-196)’a göre de: “Artık yeni bir ‘Göçmen Türk Orta Sınıfı’nın ortaya çıktığı ve bunun klasik ‘misafir işçi’den çok farklılaştığı rahatlıkla söylenebilir. Türk göçmenlerinin ulaştığı entelektüel, politik ve ekonomik seviye artık bambaşka bir göçmen kitlesi ile karşı karşıya olduğunu ortaya koymuştur.” (Özpolat, 2012: 218).

Türkiye’nin Avrupa Birliği sürecinin birçok boyutu vardır. Bu boyutlar içinde belki de en önemlisi Türkiye’den göç ederek Avrupa Birliği sınırları içerisine yerleşmiş Türk nüfusun Avrupa Birliği ile olan organik ilişkileridir. Diğer uluslararası ilişkilerden farklı olarak, Türkiye’nin AB ile ilişkileri, Türkiye’yi temsil eden bu insanların aracılığında Avrupa Birliği içinden de yürütülmektedir (Kurtoğlu, 2010: 128). Ülkemizin Avrupa Birliği’ne üyelik süreciyle ilgili olarak, yaklaşık olarak yarım asırlık mücadelesinin çeşitli dönemlerinde, toplumun çeşitli kesimlerine yönelik olarak “Avrupa Birliği’nin nasıl algılandığı”

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ
INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCINENCE

Nisan / Mayıs / Haziran İlkbahar Yaz Dönemi Cilt: 4 Sayı: 12 Yıl: 2015

April / May / June Spring Summer Volume: 4 Issue: 12 Year: 2015

ID:215 K:02 Jel Kodu: M01-Y01

www.uhbabdergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

konusu ile ilgili araştırmalar yapılmıştır (Aydın ve ark., 2012).

Türkiye'nin AB'ye girmesi ile ilgili beklentiler konusunda AB ülkelerinde yapılan kamuoyu araştırmalarında; AB vatandaşlarının % 52'si Türkiye'nin AB'ye girmesine karşı iken, %35'i Türkiye'nin AB'ye girmesini desteklemektedir. Türkiye'nin AB'ye üyeliği ile ilgili yapılan kamuoyu yoklamalarında da Avusturya, Fransa, Almanya, Lüksemburg, Güney Kıbrıs ve Yunanistan halkının % 70'ten fazlası Türkiye'nin üyeliğine karşı olumsuz bir tavır sergilemektedir. Bu ülkeler, Türkiye'nin henüz hazır olmadığını dile getirmektedirler. Herhangi bir aday için uygulanan koşulları Türkiye'nin yerine getirmesi durumunda bile, "örneğin Fransa", üyelik vetosunu kullanabileceğini belirtmektedir (Browne, 2005; International Crisis Group,2007'den aktaran; Çelebi, 2009: 457).

Yağbasan (2008), Avrupa'da (Almanya örneği) yaşayan Türklerin AB konusundaki görüşlerini incelediği araştırmada, araştırmaya katılanların Avrupa birliğinin Türkiye'yi birliğe alma konusunda sıcak olmadığını, din ve kültürel unsurların bunu etkilediği yönünde görüş belirtmişlerdir. Ayrıca Türkiye'nin AB'ne girmeye hazır olduğu ve birliğe girmeyi hak ettiği düşüncesi baskın bir kanaat olarak ortaya çıkmasına rağmen, katılımcıların Türkiye'yi bir Avrupa ülkesi olarak görmedikleri ve Türkiye'nin AB'ye girmesinin gerekli olmadığı sonucu ifade edilmiştir.

Kocacıyık (2006), Hollanda'da 100 Türk sivil kuruluş üzerinde gerçekleştirdiği çalışmada, Hollanda Türk sivil toplum kuruluşlarının yüzde 72,2'sinin Avrupalı ve Hollandalı Türklerin, Türkiye'nin AB üyeliği sürecinde bir köprü olduğunu ve bu sürece olumlu katkılar yapabileceğini belirtmektedir. Bu bulgular ışığında Avrupalı Türklerin üyelik sürecinde Türkiye'nin doğal elçileri olabileceğini ve yukarıda işaret edilen potansiyelin verimli ve aktif bir şekilde kullanılması ve mobilize edilmesi durumunda AB ve Türkiye arasında köprü olabileceğini göstermektedir. Sonuç olarak, araştırmada elde edilen veriler Avrupalı Türklerin toplumsal bir kapital olarak değerlendirilmesi gerektiğini, mevcut birikim ve potansiyelleri ile Türkiye-AB ilişkilerine katkıda bulunabileceklerini göstermektedir.

Kurtoğlu (2010) Avrupa'da (Avusturya örneği) yaşayan Türklerin AB'ye ilişkin görüşleri üzerine yaptığı nitel çalışmada, katılımcıların AB konusunda özellikle Türkiye'nin AB'ye katılmasının Türkiye için iyi olacağını ama Türkler için iyi olmayacağını vurguladıkları görülmektedir. Yine görüşülen kişilerin bazılarının AB'nin ne olduğunu ve bazılarının da Avusturya'nın AB'ye dahil olduğunu bilmediği saptanmıştır. Ayrıca çalışmada, Avusturya'daki göçmen Türklerin, anavatanlarındaki kırsal alandaki yaşamlarına göre belki de daha kapalı ve birbirleri ile iletişimsiz bir yaşam sürdürdükleri ve bu yüzden AB'de yaşayan bu kişilerin gerçek bir kamu gündemi oluşturmasının beklenemeyeceği vurgulanmıştır.

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ
INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCIENCE

Nisan / Mayıs / Haziran İlkbahar Yaz Dönemi Cilt: 4 Sayı: 12 Yıl: 2015

April / May / June Spring Summer Volume: 4 Issue: 12 Year: 2015

ID:215 K:02 Jel Kodu: M01-Y01

www.uhbabdergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

Avrupa Birliği'ne tam üyeliğin ülkemize kazandırdıkları ve ülkemizin üyelikten beklentileri oldukça önemlidir. Avrupa Birliği üyeliğinin ülkemize katacağı artı değerler ve olanakların yanı sıra sosyal hayatta meydana gelecek değişimler hakkında da toplumun bilgilendirilmesi ve farkındalığın oluşturulması oldukça önemlidir (Canbolat, 2002: 322). Bu çerçevede Avrupa Birliği ile eşgüdümün sağlanmasında meydana gelecek değişimlere toplumsal tutumunun ne olacağı mutlaka tespit edilmelidir (Erdoğan: 2005:440).

Kurtoğlu (2010) çalışmasında AB'ye ilişkin bir kamu gündemi oluşturmada karşılaşılan engeller ve zorluklara dikkat çekmiştir. Buna rağmen Avrupa'da yaşayan Türkler buldukları ülkelerin siyasal, ekonomik ve sosyal hayatlarında elde ettikleri potansiyel etkisiyle Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinde aktif bir kamuoyu oluşturma ve Türkiye ile Avrupa arasında bir köprü kurma gibi çabalar içine girmiştir (Kurtoğlu, 2006; 54). Avrupa'da yaşayan Türklerin ulaştığı entelektüel, politik ve ekonomik seviye onların bu konuya ilişkin görüşlerini önemli kılmaktadır. Ayrıca Avrupa birliği içinde yaşıyor olmanın da konuya ilişkin daha rahat ve gerçekçi değerlendirmeler sağlaması açısından önemli olacağı söylenebilir. Bu çalışma ile katılımcıların Avrupa Birliği hakkında ne derece bilgiye sahip oldukları ve bilgi kaynaklarının neler olduğu, AB'ye ilişkin düşünceleri ve ardından AB ve entegrasyon hakkındaki görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

AB'ye üyelik koşullarının yerine getirilmesi bağlamında Türkiye'nin son yıllarda büyük bir çaba sarf ederek istenilen koşulları sağladığı dile getirilmektedir. Serbest dolaşımın sağladığı olanaklarla üye ülkeleri ve vatandaşlarını daha yakından tanıma fırsatını yakalayan bir kısmı Avrupa birliği vatandaşı olan ve Avrupa ülkelerinde yaşayan Türklerin Avrupa Birliği hakkındaki düşüncelerinin ortaya konulması ve mevcut kanaatin değerlendirilmesi açısından bu araştırma önem arz etmektedir.

Amaç, Kapsam ve Yöntem

Bu çalışmada Yurtdışında yaşayan Türklerin Avrupa Birliği'ne ve Türkiye'nin AB'ye üyeliğine bakış açısı konusu incelenmiştir. Bu bağlamda Avrupa genelinde toplam 6 ülkede 5515 katılımcıya iki bölümden oluşan toplam 35 soruluk bir anket formu uygulanmıştır. Anketin 8 soruluk ilk bölümünde katılımcıların kişisel bilgileri (yaş, cinsiyet, medeni durum, vatandaşlık gibi) sınıflayıcı ölçekle demografik değişkenler olarak sorgulanmıştır. 27 sorudan oluşan ikinci bölümde ise AB hakkında görüşleri farklı sorular ile sorgulanmıştır. Avrupa Birliği hakkında ne derece bilgiye sahip oldukları ve bilgi kaynaklarının neler olduğu, AB'ye ilişkin düşünceleri ve ardından AB ve entegrasyon hakkındaki görüşleri 5'li likert ölçekle sorgulanmıştır. AB'ye ilişkin özelliklerin demografik değişkenlere göre değişim gösterip göstermediği test edilmiştir. Oluşturulan ölçeğin güvenilirliğini test etmek amacıyla Cronbach's alpha analizi uygulanmıştır.

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ
INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCINENCE

Nisan / Mayıs / Haziran İlkbahar Yaz Dönemi Cilt: 4 Sayı: 12 Yıl: 2015

April / May / June Spring Summer Volume: 4 Issue: 12 Year: 2015

ID:215 K:02 Jel Kodu: M01-Y01

www.uhbabdergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

İki bağımsız gruptan oluşan değişkenlere ilişkin yapılan analizlerde bağımsız örneklem T-Testi ve Chi-Square testleri kullanılırken, üç ve daha fazla gruba sahip karşılaştırmalarda tek yönlü ANOVA tercih edilmiştir. Belirtilen testler PASW Statistic 18 paket programı analiz edilmiştir.

Verilerin Analizi

Anket uygulaması sonucu elde edilen veri seti PASW Statistic 18 (SPSS-Statistical Package for Social Sciences) paket programında analiz edilmiştir. Bu çalışmanın örneklem çalışmasının Almanya’da yapılması SPSS-İstatistik programının IBM SPSS-Statistics Premium 18 ile daha kolay olabilmesine rağmen, istatistik çalışmalarında uluslararası bir dil kullanmak açısından İngilizce versiyonu tercih edilmiştir. Analiz kapsamında, güvenilirlik analizi, frekans tabloları, betimleyici istatistikler, bağımsız örneklem T-Testi, tek yönlü varyans analizi, Tukey ve Chi-square testlerinden faydalanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1: Güvenilirlik İstatistikleri

Cronbach’s Alpha	Madde Sayısı
0,952	18

Güvenirlilik analizi sonuçlarına bakıldığında analize dâhil edilen 18 maddenin yüksek güven düzeyinde olduğu bulunmuştur.

Demografik İstatistikler:

- Katılımcıların %25’i Almanya’da yaşamaktadır. Fransa ve Belçika’da yaşayanların oranı %18’dir.
- Katılımcıların %65’i Erkektir
- Katılımcıların %41’i 36-45 yaş grubundan oluşmaktadır.
- %67’si evlidir.
- %43’ü TC vatandaşı, %15’i çifte vatandaştır. Alman ve Fransız vatandaşlarının oranı %8’dir.
- Eğitim durumu üniversite ve üzeri çıkmaktadır. Üniversite üzeri eğitim seviyesine sahip olanların oranı %80 çıkmaktadır.
- %78’i ikinci bir dil bilmektedir.
- En çok konuşulan ikinci dil Almanca olarak bulunmuştur. Bunun ardından İngilizce gelmektedir.
- Katılımcıların %37’lik büyük çoğunluğu İşçi olarak çalışmaktadır.
- Katılımcıların %51’lik yarıdan fazlası olan kısım 500 ila 1000 Euro gelire sahiptir.

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ
INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCINENCE

Nisan / Mayıs / Haziran İlkbahar Yaz Dönemi Cilt: 4 Sayı: 12 Yıl: 2015

April / May / June Spring Summer Volume: 4 Issue: 12 Year: 2015

ID:215 K:02 Jel Kodu: M01-Y01

www.uhbabdergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

Tablo 2: Demografik Bilgiler

Hangi ülkede yaşıyorsunuz?		5. Eğitim Durumunuz ?	
Almanya	25%	İlköğretim	6%
Fransa	18%	Ortaöğretim	10%
Belçika	18%	Üniversite	43%
Avusturya	14%	Yüksek Lisans	3%
Romanya	13%	Doktora/Uzmanlık ve üzeri	37%
Bulgaristan	13%		
6. Yabancı Diliniz var mı?			
1. Cinsiyetiniz		Evet	78%
Kadın	35%	Hayır	22%
Erkek	65%		
Yabancı Diller			
2. Yaşınız		Eng	78%
18-25 yaş	19%	Germ	94%
26-35 yaş	18%	Fr	67%
36-45 yaş	41%	Oth	12%
46-55 yaş	13%	Fle	3%
56-ve üzeri	9%	Bul	6%
		Rom	6%
3. Medeni Durumunuz			
Bekar	26%	7. Ne İş Yapıyorsunuz?	
Evli	67%	Özel sektör	17%
Dul/Boşanmış	7%	Serbest meslek	8%
		Memur	5%
4. Vatandaşlığınız		Öğrenci	12%
TC	43%	Ev hanımı	15%
DE	8%	İşçi	37%
Çifte vatandaş	15%	Emekli	4%
Diğer	1%	Ev adamı	2%

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ
INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCINENCE

Nisan / Mayıs / Haziran İlkbahar Yaz Dönemi Cilt: 4 Sayı: 12 Yıl: 2015

April / May / June Spring Summer Volume: 4 Issue: 12 Year: 2015

ID:215 K:02 Jel Kodu: M01-Y01

www.uhbabdergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

Belçika	6%		
Fransa	8%	8. Gelir Düzeyiniz Nedir? (EURO)	
Avusturya	7%	501-1000	51%
Bulgaristan	7%	1001-1500	34%
Romanya	5%	1501-2000	6%
		2001-2500	5%
		2501 üzeri	4%

Avrupa Birliği hakkındaki görüşler:

Katılımcılar Avrupa Birliği hakkındaki bilgileri en çok (%84) Gazete ve TV'lerden almaktadırlar.

Bunun ardından İnternet (%55) diğer önemli bir iletişim mecrası olarak öne çıkmaktadır. Üçüncü en önemli bilgi kaynağı ise Arkadaş çevresi olarak bulunmuştur.

Tablo 3: Katılımcıların “Avrupa Birliği İle İlgili Bilgileri Genellikle Nerden Alıyorsunuz?” Sorusuna İlişkin Dağılımları

İlgili Kitap & Broşürlerden	22%
Radyo & Televizyondan	16%
Gazete & Dergilerden	84%
Arkadaş & çevreden	54%
İnternet üzerinden	55%
Diğer	2%

- Katılımcılar Avrupa Birliği'ni daha yakından tanımak istemektedirler - %61
- Katılımcılar Avrupa Birliği hakkında eğitim almak istemektedirler - %47
- Türkiye Avrupa Birliği'ne üye olursa katılımcıların %53'ü ülkeye geri dönmek istemektedir.
- Katılımcıların %52'si Avrupa Birliği'nin milli kimliklerine zarar vereceğini düşünmektedir.

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ
INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCINENCE

Nisan / Mayıs / Haziran İlkbahar Yaz Dönemi Cilt: 4 Sayı: 12 Yıl: 2015

April / May / June Spring Summer Volume: 4 Issue: 12 Year: 2015

ID:215 K:02 Jel Kodu: M01-Y01

www.uhbabdergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

Tablo 4: Katılımcıların Avrupa Birliği Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Dağılımı

Maddeler	Kesinlikle İstemem	İstemem	Kararsızım	İsterim	Kesinlikle İsterim
11. Avrupa Birliği'ni daha yakından tanımak ister misiniz?	4%	13%	22%	44%	17%
12. Avrupa Birliği konusunda eğitim almak ister misiniz?	8%	19%	26%	34%	13%
13. Türkiye Avrupa Birliği'ne tam üye olursa, Türkiye'ye dönmek ister misiniz?	18%	20%	9%	29%	24%
14. Avrupa Birliği Milli Kimliğimize zarar verir mi?	10%	19%	20%	29%	23%

- Katılımcıların %49'u Avrupa Birliği'ni ekonomik-siyasi bir proje olarak tanımlamaktadır. %43'üne göre AB siyasi bir birliktir.

Tablo 5: Katılımcıların "Size göre aşağıdakilerden hangisi Avrupa Birliği için en uygun tanımdır?" sorusuna ilişkin dağılımı

Medeniyet projesidir.	7%
Ekonomik-sosyal projedir	49%
Siyasî bir birliktir	43%
Hristiyan birliğidir.	4%
Hiçbiri	21%
Diğer	2%

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ
INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCINENCE

Nisan / Mayıs / Haziran İlkbahar Yaz Dönemi Cilt: 4 Sayı: 12 Yıl: 2015

April / May / June Spring Summer Volume: 4 Issue: 12 Year: 2015

ID:215 K:02 Jel Kodu: M01-Y01

www.uhbabdergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

Tablo 6: Katılımcıların Avrupa Birliği'ne ilişkin görüşlerinin dağılımı

Maddeler	Kesinlikle Katılmıyorum	Çok az katılıyorum	Biraz Katılıyorum	Oldukça katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Mean	Standard Deviation
16. Türkiye'nin imajı ve yurtdışındaki Türklerin imajı birbirine bağlıdır.	12%	17%	24%	26%	22%	3,288	1,296
17. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne katılımına ilişkin, yurtdışındaki Türklerin olumsuz bir etkisi bulunmaktadır.	34%	29%	19%	12%	6%	2,265	1,214
18. Yurtdışındaki Türkler, Türkiye'nin küresel ve Avrupa'daki imajını güçlendirmektedir.	4%	5%	9%	46%	37%	4,063	1,008
19. Yurtdışındaki Sivil Toplum Kuruluşları, Türkiye'yi yeterince temsil edebilmektedir.	5%	7%	8%	42%	38%	4,018	1,081
20. Avrupa Birliği'nin önemli üye ülkelerinden biri olan ülkede geleceğimiz garanti altındadır.	37%	27%	22%	9%	5%	2,172	1,164
21. Almanya'da artan Neonazi saldırılarının arkasında bazı devlet yetkililerinin de bulunduğu ile ilgili bilgiler, Almanya'daki Türklerin AB'ye olan bakış açılarını olumsuz etkilemiştir.	6%	9%	16%	34%	35%	3,818	1,185
22. Türkiye bir Avrupa ülkesidir. Avrupa Birliği'ne katılmayı hak etmektedir.	17%	12%	6%	29%	35%	3,536	1,488
23. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne tam üye olmasına gerek yoktur.	13%	16%	14%	27%	30%	3,449	1,392

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ
INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCINENCE

Nisan / Mayıs / Haziran İlkbahar Yaz Dönemi Cilt: 4 Sayı: 12 Yıl: 2015

April / May / June Spring Summer Volume: 4 Issue: 12 Year: 2015

ID:215 K:02 Jel Kodu: M01-Y01

www.uhbabdergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

24. Türkiye'nin AB'ye tam üye olması, Avrupa'daki Türklerin siyasi ve bireysel haklarını olumlu yönde etkileyecektir.	12%	9%	22%	33%	23%	3,453	1,278
25. Türkiye'nin bölgesel ve ekonomik gücündeki artış, Avrupa Birliği'ne tam üye olma gereksinimini önemli ölçüde azaltmıştır.	7%	10%	19%	30%	33%	3,722	1,232
26. Türkiye Hristiyan bir toplum olsaydı, Avrupa Birliği'ne tam üyeliği kabul olurdu.	3%	3%	9%	23%	62%	4,371	0,984
27. Avrupa Birliği sürecinin Türkiye açısından olumsuz olduğunu düşünüyorum.	17%	20%	18%	19%	27%	3,190	1,445
28. Türkiye'nin Avrupa Birliği sürecinde müzakere tarihi almasında, Almanya'daki Türklerin etkisi olmamıştır.	21%	25%	22%	17%	15%	2,810	1,349
2. Türkiye'nin Gümrük Birliği'ne katılımının ardından uluslararası dış ticaretinde beklenen gelişme olmamıştır.	15%	22%	31%	15%	17%	2,966	1,292
30. Türkiye'nin, Avrupa Birliği'ne tam üye olmadan Gümrük Birliği'ne katılması yararlı olmuştur.	20%	21%	30%	19%	10%	2,774	1,254
31. Almanya'daki Türkler, Türkiye'nin AB'ye tam üye olmasını istememektedirler.	24%	21%	19%	18%	19%	2,872	1,438

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ
INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCINENCE

Nisan / Mayıs / Haziran İlkbahar Yaz Dönemi Cilt: 4 Sayı: 12 Yıl: 2015

April / May / June Spring Summer Volume: 4 Issue: 12 Year: 2015

ID:215 K:02 Jel Kodu: M01-Y01

www.uhbabdergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

32. Türkiye'nin AB sürecine rağmen, yurtdışındaki Türklere sürekli dışlanmış ve ayrımcılıkla karşı karşıya kalmışlardır.	0%	1%	3%	46%	50%	4,461	0,589
33. Avrupa'da bizi istemiyorlar. Ne yaparsak yapalım, Türkiye'yi AB'ye almayacaklar.	2%	3%	9%	35%	51%	4,305	0,894

Hipotezler:

Hipotez 1: Yaş gruplarında ülkeye uyum sorunu anlamlı farklılıklar göstermemektedir.

P değeri (0,000) < 0,05 çıktığından H0 (H0 hipotezi yanlış tanımlanmış düzelttim) hipotezi

reddedilir. Yaşın Türkiye ye dönme isteği üzerinde anlamlı bir etkisi bulunmaktadır. 36 yaş ve üzeri grup daha genç gruplara göre daha yüksek ortalamalara sahiptir. Genç gruplar ülkeye daha rahat uyum sağlarken daha yaşlı gruplar uyum konusunda problemler yaşamaktadırlar.

Tablo 7: Katılımcıların Madde 13'e İlişkin Görüşleri ile Yaş Değişkenine İlişkin Karşılaştırılması

Madde	Yaş	N	Ortalama	SS	F	p	Fark Tukey
13. Türkiye Avrupa Birliği'ne tam üye olursa, Türkiye'ye dönmek ister misiniz?	18-25 yaş	1043	1,64	,000	1981,880	0,000	3,4,5-1,2
	26-35 yaş	1018	1,88	,292			
	36-45 yaş	2252	4,06	,438			
	46-55 yaş	719	4,02	,471			
	56-ve üzeri	483	4,14	,466			
	Total	5515	3,20	,487			

Hipotez 2: Yaş gruplarında AB'ye katılma konusunda destek farklılık göstermemektedir.

P değeri (0,000) < 0,05 çıktığından H2 hipotezi reddedilir. Yaşın AB'ye destek konusu üzerinde anlamlı bir etkisi bulunmaktadır. 36 yaş ve üzeri

grup daha genç gruplara göre daha yüksek ortalamalara sahiptir.

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ
INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCIENCE

Nisan / Mayıs / Haziran İlkbahar Yaz Dönemi Cilt: 4 Sayı: 12 Yıl: 2015

April / May / June Spring Summer Volume: 4 Issue: 12 Year: 2015

ID:215 K:02 Jel Kodu: M01-Y01

www.uhbabdergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

Tablo 8: Katılımcıların Madde 22'ye İlişkin Görüşleri ile Yaş Değişkenine İlişkin Karşılaştırılması

Madde	Yaş	N	Ortalama	SS	F	p	Fark Tukey
22. Türkiye bir Avrupa ülkesidir. Avrupa Birliği'ne katılmayı hak etmektedir.	18-25 yaş	1043	1,93	1,133	1769,451	0,000	3,4,5-1,2
	26-35 yaş	1018	2,30	1,229			
	36-45 yaş	2252	4,50	,770			
	46-55 yaş	719	4,34	,854			
	56-ve üzeri	483	3,95	1,129			
	Total	5515	3,54	1,488			

Hipotez 3: Yaş grupları AB'ye tam üyeliğe destek konusu farklılık göstermemektedir.

P değeri (0,000) < 0,05 çıktığından H3 hipotezi reddedilir. Yaşın AB'ye destek konusu üzerinde

anlamli bir etkisi bulunmaktadır. 36 yaştan daha genç olan gruplar daha yaşli gruplara göre daha yüksek ortalamalara sahiptir.(hipotezi yeniden tanımladım)

Tablo 9: Katılımcıların Madde 23'e İlişkin Görüşleri ile Yaş Değişkenine İlişkin Karşılaştırılması

Madde	Yaş	N	Ortalama	SS	F	p	Fark Tukey
23. Türkiye Avrupa Birliği'ne tam üye olmasına gerek yoktur.	18-25 yaş	1043	4,40	,876	358,805	0,000	1,2-3,4,5
	26-35 yaş	1018	4,07	1,037			
	36-45 yaş	2252	2,89	1,385			
	46-55 yaş	719	2,95	1,348			
	56-ve üzeri	483	3,40	1,410			
	Total	5515	3,45	1,392			

Hipotez 4: Ayrımcılığa uğrama durumu ülkelere göre farklılık göstermemektedir.

P değeri (0,000) < 0,05 çıktığından H4 hipotezi reddedilir. AB'ye destek konusu üzerinde anlamli

bir etkisi bulunmaktadır. Batı Avrupa ülkelerinde yaşayan vatandaşlar doğu Avrupa ülkelerinde yaşayanlara göre daha çok ayrımcı uygulama ile karşılaşmaktadır.

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ
INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCIENCE

Nisan / Mayıs / Haziran İlkbahar Yaz Dönemi Cilt: 4 Sayı: 12 Yıl: 2015

April / May / June Spring Summer Volume: 4 Issue: 12 Year: 2015

ID:215 K:02 Jel Kodu: M01-Y01

www.uhbabdergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

Tablo 10: Katılımcıların Madde 32'ye İlişkin Görüşleri ile Ülke Değişkenine İlişkin Karşılaştırılması

Madde	Yaş	N	Ortalama	SS	F	p	Fark Tukey
32. Türkiye'nin AB sürecine rağmen, yurtdışındaki Türkler sürekli dışlanmış ve ayrımcılıkla karşı karşıya kalmışlardır.	Almanya	1367	4,57	,509	20,595	0,000	1,2,3-4,5,6
	Fransa	988	4,42	,494			
	Belçika	980	4,40	,504			
	Avusturya	753	3,41	,775			
	Romanya	714	3,53	,611			
	Bulgaristan	713	3,37	,666			
	Total	5515	4,46	,589			

Hipotez 5: Gelir durumu ülkelere göre farklılık göstermemektedir.

P değeri (0,099) > 0,05 çıktığından H5 hipotezi reddedilemez. Gelirler ülkelere göre farklılık gös-

termemektedir. Gelir ortalamalarına bakıldığında bütün ülke vatandaşlarının gelirlerinin oldukça düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 11: Katılımcıların Madde 8'e İlişkin Görüşleri ile Ülke Değişkenine İlişkin Karşılaştırılması

Madde	Yaş	N	Ortalama	SS	F	p
8. Gelir Düzeyiniz Nedir? ,-(EURO) Bazında	Almanya	1367	1,79	,961	20,880	0,099
	Fransa	988	1,83	1,136		
	Belçika	980	1,64	1,069		
	Avusturya	753	1,62	1,045		
	Romanya	714	1,73	,840		
	Bulgaristan	713	2,09	1,196		
	Total	5515	1,78	1,053		

Hipotez 6: Toplumdan dışlanma durumu ülkelere göre farklılık göstermemektedir.

Asymp Sig değeri (0,000) < 0,05 çıktığından H6 hipotezi reddedilir. Toplumdan dışlanma durumu

ülkelere göre farklılık göstermektedir. Batı Avrupa ülkelerinde yaşayan vatandaşlar doğu Avrupa ülkelerinde yaşayanlara göre daha çok ayrımcı uygulama ile karşılaşmaktadır.

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ
INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCINENCE

Nisan / Mayıs / Haziran İlkbahar Yaz Dönemi Cilt: 4 Sayı: 12 Yıl: 2015

April / May / June Spring Summer Volume: 4 Issue: 12 Year: 2015

ID:215 K:02 Jel Kodu: M01-Y01

www.uhbabdergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

Tablo 12: Ki-Kare Testi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	1027,244	20	,000
Likelihood Ratio	1115,880	20	,000
Linear-by-Linear Association	56,782	1	,000
N of Valid Cases	5515		

Tablo 13: Katılımcıların Madde 34'e İlişkin Görüşleri ile Yaşadıkları Ülke Karşılaştırılması

		Hangi ülkede yaşıyorsunuz?						Toplam
		Almanya	Fransa	Belçika	Avusturya	Romanya	Bulgaristan	
34. Türkiye'nin AB'ye tam üye olmasının, yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlarına en önemli yararı ne olur?	Vize sorunları ortadan kalkar ve serbest dolaşım hakkı elde edilir.	353	138	210	161	204	429	1495
	Temel hak ve hürriyetlerimiz güvence altına alınmış olur.	58	27	21	0	7	31	144
	Ayrımcılığa maruz kalmaz, toplumdun dışlanmayız.	798	752	665	543	371	69	3198
	Siyasi ve bireysel haklarımız olması gerektiği gibi olur.	42	14	28	28	58	85	255
	Hiç bir faydası olmaz	116	57	56	21	74	99	423
Toplam		1367	988	980	753	714	713	5515

Hipotez 7: Ülkelere göre Türklerin temsiliyetleri farklılık göstermemektedir.

P değeri (0,000) < 0,05 çıktığından H7 hipotezi reddedilir. Türklerin temsiliyeti ülkelere

göre farklılık göstermektedir. Almanya, Fransa, Bulgaristan diğer ülkelere göre daha yüksek ortalamalara sahiptir.

Tablo 14: Katılımcıların Madde 18'e İlişkin Görüşleri ile Ülke Değişkenine İlişkin Karşılaştırılması

Madde	Ülke	N	Ortalama	SS	F	p	Fark Tukey
18. Yurtdışındaki Türkler, Türkiye'nin küresel ve Avrupa'daki imajını güçlendirmektedir.	Almanya	1367	4,86	1,272	35,284	0,000	1,2,6-3,4,5
	Fransa	988	4,30	,662			
	Belçika	980	3,88	,937			
	Avusturya	753	3,24	,860			
	Romanya	714	3,16	,850			
	Bulgaristan	713	4,08	1,095			
	Total	5515	4,06	1,008			

Hipotez 8: Ülkelere göre STK temsilyetleri farklılık göstermemektedir.

P değeri (0,000) < 0,05 çıktığından H8 hipotezi reddedilir. STK'ların temsiliyeti ülkelere

göre farklılık göstermektedir. Almanya, Fransa, Bulgaristan diğer ülkelere göre daha yüksek ortalamalara sahiptir.

Tablo 15: Katılımcıların Madde 19'a İlişkin Görüşleri ile Ülke Değişkenine İlişkin Karşılaştırılması

Madde	Ülke	N	Ortalama	SS	F	p	Fark Tukey
19. Yurtdışındaki Sivil Toplum Kuruluşları, Türkiye'yi yeterince temsil edebilmektedir.	Almanya	1367	4,71	1,034	56,806	0,000	1,2,6-3,4,5
	Fransa	988	4,34	,760			
	Belçika	980	4,16	,798			
	Avusturya	753	3,84	1,280			
	Romanya	714	4,25	1,143			
	Bulgaristan	713	4,93	1,355			
	Total	5515	4,02	1,081			

Hipotez 9: Yaşlara göre meslek grupları bağımsızdır.

Asymp Sig değeri (0,000) < 0,05 çıktığından H9 hipotezi reddedilir. Yaş grupları ile meslekler

bağımsız değildir. 36 yaş üzeri grupta işçilik daha yaygın olarak bulunmuştur.

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ
INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCINENCE

Nisan / Mayıs / Haziran İlkbahar Yaz Dönemi Cilt: 4 Sayı: 12 Yıl: 2015

April / May / June Spring Summer Volume: 4 Issue: 12 Year: 2015

ID:215 K:02 Jel Kodu: M01-Y01

www.uhbabdergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

Tablo 16: Ki-Kare Testi

	Value	Df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	2855,724	28	,000
Likelihood Ratio	3206,539	28	,000
Linear-by-Linear Association	270,693	1	,000
N of Valid Cases	5515		

Tablo 17: Katılımcıların “Ne İş Yapıyorsunuz?” Sorusuna İlişkin Görüşleri ile Yaş Değişkeni Karşılaştırması

		2. Yaşınız					Toplam
		18-25 yaş	26-35 yaş	36-45 yaş	46-55 yaş	56-ve üzeri	
“ Ne İş Yapıyorsunuz?”	Özel sektör	155	340	363	56	24	938
	Serbest meslek	48	166	142	49	24	429
	Memur	55	135	75	14	14	293
	Öğrenci	184	150	176	91	42	643
	Ev hanımı	496	122	45	49	141	853
	İşçi	28	7	1330	439	224	2028
	Emekli	35	63	94	14	0	206
	Ev adamı	42	35	27	7	14	125
Toplam		1043	1018	2252	719	483	5515

Hipotez 9: Cinsiyet ile AB'nin dezavantajlı olduğunu düşünme bağımsızdır.

dezavantajlı olduğunu düşünme birbirinden bağımsızdır. Her iki cinste AB dezavantajlı olarak görülmektedir.

Asymp Sig değeri (0,052) > 0,05 çıktığından H0 hipotezi reddedilemez. Yaş grupları ile AB'nin

Tablo 18: Ki-Kare Testi

	Value	Df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	14,718	4	,052
Likelihood Ratio	14,486	4	,060
Linear-by-Linear Association	11,640	1	,010
N of Valid Cases	5515		

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ
INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCIENCE

Nisan / Mayıs / Haziran İlkbahar Yaz Dönemi Cilt: 4 Sayı: 12 Yıl: 2015

April / May / June Spring Summer Volume: 4 Issue: 12 Year: 2015

ID:215 K:02 Jel Kodu: M01-Y01

www.uhbabdergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

Tablo 19: Katılımcıların Madde 35'e İlişkin Görüşleri ile Cinsiyet Karşılaştırması

		1. Cinsiyetiniz		Toplam
		Kadın	Erkek	
35. Türkiye, AB'ye tam üye olmamasının, yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlarına en önemli zararı ne olur?	Ayrımcılık ve dışlanmalar devam eder.	730	1470	2200
	Temel hak ve hürriyetlerimize çifte standartlıklar devam eder.	100	186	286
	İslamo-fobia / Türk düşmanlığı son bulmaz ve artarak devam eder.	732	1388	2120
	Kimlik ve İmaj kaybı devam eder.	97	158	255
	Hiç bir kayıp olmaz	268	386	654
Toplam		1927	3588	5515

Hipotez 10: Cinsiyet AB'nin siyasi ve bireysel hakları geliştireceğini düşünme üzerinde etkili bir faktördür.

P değeri (0,161) > 0,05 çıktığından H0 hipotezi reddedilemez. Cinsiyet AB'nin siyasi ve bireysel hakları geliştireceğini düşünme üzerinde etkili bir faktör değildir.

Tablo 20: Katılımcıların madde 24'e ilişkin görüşleri ile cinsiyet karşılaştırması (t-testi)

Madde	Cinsiyet	N	Ortalama		t	p
			SS	SS		
24. Türkiye'nin AB'ye tam üye olması, Avrupa'daki Türklerin siyasi ve bireysel haklarını olumlu yönde etkileyecektir	Kadın	1927	3,49	1,233	1,403	0,161
	Erkek	3588	3,44	1,301		

Hipotez 11: Ülkeler ile AB'nin yurtdışında yaşayan Türklere zararları birbirinden bağımsızdır.

Asymp Sig değeri (0,000) < 0,05 çıktığından H0 hipotezi reddedilemez. Ülkeler ile Türkiye'nin

AB'ye tam üye olması durumundaki zararları bağımsız değildir. Özellikle Almanya da İslamofobia oldukça yüksek çıkmaktadır.

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ
INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCIENCE

Nisan / Mayıs / Haziran İlkbahar Yaz Dönemi Cilt: 4 Sayı: 12 Yıl: 2015

April / May / June Spring Summer Volume: 4 Issue: 12 Year: 2015

ID:215 K:02 Jel Kodu: M01-Y01

www.uhbabdergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

Tablo 21: Ki-Kare Testi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	727,085	20	,000
Likelihood Ratio	773,640	20	,000
Linear-by-Linear Association	20,854	1	,000
N of Valid Cases	5515		

Tablo 2: Katılımcıların Madde 35'e İlişkin Görüşleri ile Yaşadıkları Ülke Karşılaştırması

		Hangi ülkede yaşıyorsunuz?						Toplam
		Almanya	Fransa	Belçika	Avusturya	Romanya	Bulgaristan	
35. Türkiye'nin, AB'ye tam üye olmamasının, yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlarına en önemli zararı ne olur?	Ayrımcılık ve dışlanmalar devam eder.	472	439	423	287	90	489	2200
	Temel hak ve hürriyetlerimize çifte standartlıklar devam eder.	66	14	89	38	44	35	286
	İslamo-fobia / Türk düşmanlığı son bulmaz ve artarak devam eder.	649	324	297	349	347	154	2120
	Kimlik ve İmaj kaybı devam eder.	42	42	49	34	67	21	255
	Hiç bir kayıp olmaz	138	169	122	45	166	14	654
Toplam		1367	988	980	753	714	713	5515

Hipotez 12: Cinsiyet AB'ye alınmayacağı düşüncesi üzerinde etkili bir faktör değildir.

P (0,000) < 0,05 çıktığından H0 hipotezi reddedilemez. Cinsiyet AB'ye alınmayacağı düşüncesi üzerinde etkili bir faktördür. Erkekler kadınlara göre daha karamsar çıkmaktadır.

Tablo 23: Katılımcıların Madde 33'e İlişkin Görüşleri ile Cinsiyet Değişkeni Karşılaştırması (T-Testi)

Madde	Cinsiyet	N	Ortalama	SS	t	p
33. Avrupa'da bizi istemiyorlar. Ne yaparsak yapalım, Türkiye'yi AB'ye almayacaklar.	Kadın	1927	4,17	1,233	-8,555	0,000
	Erkek	3588	4,38	1,301		

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

- Katılımcıların çoğunluğu Erkek, 36-45 yaş aralığında, Evli ve Almanya'da yaşamaktadır. Büyük çoğunluğu hala TC vatandaşı olarak kalmayı tercih etmişlerdir. Yarıdan fazlası yabancı dil konuşabilmektedir. En sık konuşulan yabancı dil Almanca'dır. Büyük bir kısmı işçi olarak çalışmakta ve aylık ortalama 500 ila 1000 Euro gelir kazanmaktadırlar.
- Gazete ve TV'ler Avrupa birliği hakkında genel görüşlerin alınabilmesi açısından en önemli mecralardır. Katılımcılar Avrupa birliğini daha yakından tanımak istemekte, mümkünse eğitim almak istemektedir. Yarıdan fazlası Türkiye AB'ye üye olursa ana vatana geri dönüş yapacaklardır. AB daha çok ekonomik ve siyasi bir proje olarak tanımlanmaktadır.
- Genç gruplar ülkeye daha rahat uyum sağlarken daha yaşlı gruplar uyum konusunda problemler yaşamaktadırlar. Özellikle 36 yaş üzerinin ortalama uyum seviyelerinin daha düşük olduğu görülmektedir.
- Genç katılımcıların AB'ye destek ortalamaları 36 yaş üzerine göre daha yüksek çıkmaktadır. Genç katılımcılar AB'nin sosyo kültürel anlamda fayda sağlayacağına inanmaktadırlar.
- Batı Avrupa ülkelerinde (Fransa, Almanya, Belçika) ayrımcı uygulamalar Doğu Avrupa ülkelerine (Bulgaristan, Romanya, Avusturya) göre daha yüksek ortalamalara sahiptir. Türk azınlıkların özgürlükleri kısıtlanmakta ikincil vatandaş olmaya itilmektedir.
- Gelirler bütün Avrupa ülkelerinde düşük çıkmaktadır. Gelir seviyeleri asgari geçim düzeyi olan 500 ila 1000 Euro arasındadır.
- Türklerin Avrupa kıtasındaki varlığının Türkiye'nin AB'ye üye olma sürecinde bir destek olduğu görülmektedir. Özellikle STK'ların temsiliyeti Türkiye'nin AB'ye girmesi konusunda oldukça destek olmaktadır.
- 36'dan büyük olan yaşlı grupta İşçi olma oranı daha yüksektir. Bu da performans verimlilik ve mali kazanç yönünden ciddi sorunlara neden olmaktadır.

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ
INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCINENCE

Nisan / Mayıs / Haziran İlkbahar Yaz Dönemi Cilt: 4 Sayı: 12 Yıl: 2015

April / May / June Spring Summer Volume: 4 Issue: 12 Year: 2015

ID:215 K:02 Jel Kodu: M01-Y01

www.uhbabdergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

- Tüm katılımcılar temel hak ve hürriyetten yoksun bırakılmışlardır. Ancak AB'nin siyasi ve bireysel hakları geliştireceği inancı yüksektir.
- Avrupa'da yaşayan Türkler inançları nedeniyle de dışlanmaya maruz kalmaktadırlar. Özellikle Almanya da islamofobia oldukça yaygındır.
- Katılımcılar ne olursa olsun ne yapılırsa yapılsın Türkiye'nin AB'ye girmesine imkânsız olarak bakmaktadırlar. Türkiye'nin hiçbir zaman bir AB ülkesi olamayacağına dair inanç yüksektir.

KAYNAKLAR

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği. (2004). Avrupa Birliği Genel Sekreterliği 2004, 10-28 AB Üyesi Ülkeler - Türkiye'nin AB'ye katılımı ... www.abgs.gov.tr/index.php?p=31832&l=1-22k, Erişim tarihi: 12.02.2013

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği. (2005). Avrupa Birliği. Türkiye-AB İlişkileri. www.abgs.gov.tr/index.php?p=7525&l=1, Erişim tarihi: 12.02.2013

AYDIN, Ü., ALTAY, A., ÖZKAN, S., AKIN G, S., İZMİRLİ, S.P., DURSUN, B., (2012). A research studying the perspectives in university toward european union in terms of demographical variables, IV. International Congress of Educational Research, pp.1966-1976., İstanbul. ISBN: 978-605-60682-5-6

BROWNE, A., (2005). Most want Turkey to stay out of the EU, poll shows. Retrieved January

03, 2009, from [http:// www.timesonline.co.uk/tol/news/world/europe/article545446.ece](http://www.timesonline.co.uk/tol/news/world/europe/article545446.ece) Erişim: 11.06.2014

BUKOW, W. D., (2008). "Mobillığın yeni tarzları", Türkiye ve göç: Avrupa Birliği'ne katılım sürecinde yeni göç hareketleri, Uluslararası Konferans, İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, İstanbul

CAN, T., (2002). "21. Yüzyılda Türk dünyası ve Türk toplulukları" <http://www.orkun.com.tr>, Erişim tarihi: 08.09.2013

CANBOLAT, İ., (2002). Küreselleşen Dünya ve Türkiye aşkın değerler, kurumlar ve politikalar ağında ilişkiler, Sorunlar, Vıpaş Yayınları, Bursa

CANEFE, N., ve UĞUR, M., (2004). Turkey and the European Union. Accession prospects and issues. In M. Uğur, & N. Canefe (Eds.), Turkey and European integration (pp. 1-17). London and Newyork: Routledge, Taylor & Francis Group

CASTLES, S., BOOTH, H. and WALLACE, T., (1987). Here for good, Western Europe's New Ethnic Minorities, London, Pluto Press

ÇELEBİ, N., (2009). Avrupa Birliğine giriş sürecinde Türk ve Alman üniversitelerindeki öğrencilerin Türkiye'ye ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi, Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri / Educational Sciences: Theory & Practice 9 (2), sS. 449-491

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ
INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCIENCE

Nisan / Mayıs / Haziran İlkbahar Yaz Dönemi Cilt: 4 Sayı: 12 Yıl: 2015

April / May / June Spring Summer Volume: 4 Issue: 12 Year: 2015

ID:215 K:02 Jel Kodu: M01-Y01

www.uhbabdergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

DEDMAN, J.M., (1996). The origins and development of the european union, 1945-95: A History of European Integration, Routledge Publishment, First Press, London

DEMİR, Ö., (2005). Türkiye’de bireylerin Avrupa Birliğine bakışı, T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, Ankara

EFEGİL, E., ve EROĞLU, M. S., (2007). Türkiye AB ilişkileri. Ankara: Orion Yayınları

ERDOĞAN, İ., ve KORKMAZ, A., (2005). Öteki kuram: Kitle iletişim kuram ve araştırmalarının tarihsel ve eleştirel bir değerlendirmesi, Erk Yayınları, 2.Baskı, Ankara

ERDOĞAN, M. M., (2009). “Türkiye-AB ilişkilerinin değişen temel dinamiği: Avrupalı Türk göçmenler ve “Kazanılmış Avrupalılığa” ss.185-196. Yurtdışındaki Türkler: 50. Yılında Göç ve Uyum. (ed. M. Murat Erdoğan). Ankara: Orion Kitabevi

FAİST, T., (2003). Uluslararası göç ve uluslararası toplumsal alanlar, Çev. Azat Zana Gündoğan ve Can Nacar, İstanbul, Bağlam Yayınları

GERVEN, V. W., (2005). The european union” A polity of states and peoples, Stanford University Press, USA

International Crisis Group. (2007). Turkey and Europe: The way ahead. (Europe report No: 184. Retrieved January 03, 2009,

from. www.crisisgroup.org/home/index.cfm?l=1&id=5947 - 32k

KAYA, İ., (2008). Avrupalı Türkler: Misafir işçilikten Avrupa vatandaşlığına, Doğu Coğrafya Dergisi, Cilt 13, Sayı 19

KAYA, İ., KILIÇ, T., ve YILDIRIM, A., (2008). Dicle üniversite öğrencilerinin Türkiye’nin Avrupa Birliği üyeliğine ilişkin görüş ve beklentileri. Electronic Journal of Social Science, 7823, 254-273

KİRİŞÇİ, K., (2003). Turkey: A transformation from emigration to immigration. Migration Information Center 2003 [cited November 23 2007]. Available from <http://www.migrationinformation.org/Profiles/display.cfm?ID=176>. Erişim:12.09.2014

KOCABIYIK, H., (2006). Avrupa birliği süreci ve batı Avrupa Türklerinin Türk-AB ilişkilerine etkileri, Yüksek Lisans Tezi, Atılım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Fakültesi, Ankara, s. 7

KURTOĞLU, S., (2010). Avrupa’da yaşayan Türklerin Avrupa birliği’ne ilişkin kamu gündemi oluşması sürecinde Avrupa birliği’ne yönelik tutumlarının kalitatif bir değerlemesi: Avusturya örneği, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Fakültesi, İstanbul, s. 1

MANÇO, U., (2007). Turks in Europe: From A garbled image to the complexity of migrant social reality 2007 [cited 23 November 2007].

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ
INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCIENCE

Nisan / Mayıs / Haziran İlkbahar Yaz Dönemi Cilt: 4 Sayı: 12 Yıl: 2015

April / May / June Spring Summer Volume: 4 Issue: 12 Year: 2015

ID:215 K:02 Jel Kodu: M01-Y01

www.uhbabdergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

Available from <http://www.flwi.ugent.be/cie/umanco/umanco5.htm>

ÖZEY, R., (2006). Dünya ve Türkiye ölçeğinde siyasi coğrafya (4. baskı). İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları

ÖZPOLAT, V., (2012). Küreselleşme sürecinde yurt dışındaki Türklerin önemi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı 34, s.215

PAZARCI, H., (1991). Avrupa Topluluklarının Uluslararası ilişkileri, Ankara, A.V. Basımevi, s. 14

ŞAHİN, S., (2008). Avrupa birliğinde demografik Dönüşümler ve Türk nüfusun geleceği, Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, yıl: 12, sayı: 2, s.188

ŞEN, F., (2009). “Avrupa Birliği Türkiye ilişkileri çerçevesinde Türk göçmenler” ss. 163-165. Yurtdışındaki Türkler: 50. Yılında Göç ve Uyum. (ed. M. Murat Erdoğan). Ankara: Orion Kitabevi

ŞENER, S., ve AKDEMİR, A., (2006). Contributions of full membership of Turkey in the context of transformations in EU development process. Karvina. 4th International Symposium, International Business Administration

TÜSİAD. (2006). Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri bağlamında uluslararası göç tartışmaları, İstanbul: Yayın No: TÜSİAD-T/12/427

ÜLGER, İ. K., (2003). Avrupa Birliğinin ABC’si (Yenilenmiş 2. baskı). Ankara: Sinemis Yayınları

YAĞBASAN, M., (2008). Avrupa’daki Türklerin AB hakkındaki görüşleri (Almanya özelinde bir alan araştırması), Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi, Cilt: 7, No:2, ss.97-118

İNTERNET KAYNAKLARI

<http://www.ytb.gov.tr/Files/Document/faaliyet-raporu-2010.pdf>, Erişim tarihi: 02.09.2013